

**Наукові засади підготовки фахівців
природничого, інженерно-педагогічного
та технологічного напрямків**

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
(26-31 березня 2018 року)

Рада молодих учених
Бердянського державного педагогічного університету

Бердянськ, 2018

УДК 371.134:5:6:001.5(043.2)

Н 34

Друкується за рішенням вченої ради
факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти
(Протокол № 7 від 26.03.2018 р.)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова конференції - Богданов Ігор Тимофійович, доктор педагогічних наук, професор, ректор Бердянського державного педагогічного університету;

Організатори конференції:

Ліпич Вікторія Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи Бердянського державного педагогічного університету;

Жигір Вікторія Іванівна, доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету;

Сичікова Яна Олександрівна, кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених БДПУ;

Онищенко Сергій Вікторович, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри професійної освіти, трудового навчання та технологій Бердянського державного педагогічного університету, голова Ради молодих учених факультету ФМКТО БДПУ;

Денисова Анжеліка Сергіївна, провідний фахівець Бердянського державного педагогічного університету

Н-34 Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (26-31 березня 2018 року) : збірник тез. – Бердянськ : БДПУ, 2018. – 188 с.

До збірника увійшли матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерно-педагогічного та технологічного напрямків”. Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, пошукувачів, викладачів, студентів

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© Бердянський державний педагогічний університет, 2018
© Автори статей, 2018

Шалаут В., Перегудова В.І.

Індивідуалізація технологічної підготовки учнів засобами інформаційно-комунікаційних технологій 155

Тихоненко К., Вагіна Н.С.

Функціональні можливості та переваги використання в освітньому процесі інструментальної програми-оболонки hot potatoes 157

РОЛЬ І МІСЦЕ ДИСЦИПЛІН «ОХОРОНА ПРАЦІ», «ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ», «ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ» В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ПРИРОДНИЧОГО, ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ТА ТЕХНОЛОГІЧНОГО НАПРЯМКІВ

Нагайчук О.В.

Роль і місце дисципліни «основи охорони праці» в системі підготовки майбутніх учителів технологій 159

Кульчицький В.С., Карковська В.Я.

Нормативно-правове регулювання охорони праці в Україні 161

Кравець Н.П.

Збереження здоров'я підлітків з особливими освітніми потребами на уроках літератури 164

Продан М.М., Кравець Н.П.

Здоров'язберігаючі технології молодших школярів на уроках літературного читання 166

Мороз Д.В.

Педагогічні умови формування екологічного мислення учнів початкової школи на уроках природознавства 168

Чжао Юйсян

Здоров'язбережувальні технології в умовах становлення нової української школи 171

Шеремет І.В.

Профілактика шкільних захворювань учнів початкових класів засобами кінезіології 174

Шеремет І.В., Матвієнко О.В.

Внесок учителя основ здоров'я та фізичного реабілітолога в оздоровлення дітей шкільного віку 177

Кочерга Є.В.

Знання про професійні захворювання як елемент здоров'язбережувальної компетентності вчителя хімії 181

Кривузяк С.А.

Роль та місце охорони праці при підготовці майбутніх вчителів технологій .. 184

Кондель В.М.

Підготовка фахівців з працезахоронної діяльності на основі компетентнісного підходу 187

праць; Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору" Кн. 3. – Київ: Гнозис, 2017. – Вип. 21, Том I (75). – С. 485-496.

13. Шеремет І. В., Василенко К. С., Фадеєв В. О. Профілактика порушень зору у дітей молодшого шкільного віку // Матеріали Міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: збірник наукових праць, 26-28 квітня 2016 р. – К., 2016. – Вип. 1. – С. 134-137.

14. Bilyk V. Formation of interdisciplinary connections in science training as a factor of the future psychologists' education system optimization at higher education institutions // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – № 4 (68), 2017. – С. 13-24.

15. Matviienko Olena. Theoretical Basics of Preparation of Teachers to Pedagogical Interaction with Children of Various Age // Intellectual Archive. – 2014. – Volume 5. – No. 5 (September). – Toronto : Shiny Word Corp., Canada. – PP. 105-117.

Шеремет Інеса Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна
Матвієнко Олена Валеріївна
доктор педагогічних наук, професор,
НПУ ім. М. П. Драгоманова, Україна

ВНЕСОК УЧИТЕЛЯ ОСНОВ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО РЕАБІЛІТОЛОГА В ОЗДОРОВЛЕННЯ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Освіта, професіоналізм та здоровий спосіб життя у ХХІ ст. домінують серед найважливіших чинників забезпечення досягнень у соціально значущих видах діяльності, в житті кожної людини. Зміни в суспільному житті, безперечно, сприяють зміні поглядів на традиційну підготовку фахівців з даної проблематики [4].

Із позицій сьогодення, професійна підготовка майбутніх вчителів основ здоров'я та фахівців із валеології та фізичної реабілітації повинна носити випереджувальний характер, урахувати багаторівневість вищої професійної освіти, а також орієнтуватися на перспективи розвитку напряму підготовки «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини».

Оскільки діти шкільного віку більшу частину часу проводять у школі, навчальний заклад є важливим фактором, який може впливати на стан здоров'я учнів [1; 2; 4; 5; 6; 7; 8; 9; 11; 16; 17]. Реформування шкільного навчання без урахування стану здоров'я школярів, інформаційні перевантаження, стресогенні ситуації [12] вимагають від учнів великого напруження, що, разом з іншими негативними факторами, призводить до функціональних порушень у стані здоров'я.

Для покращення ситуації дослідники пропонують різноманітні педагогічні, психологічні, фізкультурно-оздоровчі, медичні заходи і їх поєднання. Значну

увагу аналізу загальновідомих заходів та розробці нових приділяли у своїх працях Вільчковський Є. С., Дзяк Г. В., Москаленко Б. М., Мухін П. О. та ін. Дослідження здоров'язбережувальної складової підготовки майбутніх учителів основ здоров'я та фізичних терапевтів висвітлено в численних працях освітян і науковців. Так, формування здоров'язбережувальної компетентності сучасного вчителя висвітлено в працях Г. Апанасенка, Н. Бібік, Т. Бойченко, Ю. Бойчука, Б. Долинського, О. Савченко та ін.; особливості формування культури здоров'я учнівської та студентської молоді представлено у наукових дослідженнях В. Бабиц, М. Гончаренко, В. Горащука, О. Дубогай, С. Страшка [10], І. Шеремет [13; 14; 15] та ін.

Більшість вищезгаданих авторів дотримуються спільної думки, що уроків фізичної культури, основ здоров'я, співпраці класного керівника з батьками не достатньо для зростання здорового покоління, для цього необхідне комплексне втручання в формування, збереження, розвиток і корекцію індивідуального здоров'я.

Тому сучасні фахівці з валеології та фізичної терапії мають:

- шляхом засвоєння світоглядних та методологічних основ філософських знань вміти сформулювати сучасні уявлення про людину як біоенергетичну систему та взаємозв'язок її здоров'я з природою та суспільством;

- ґрунтуючись на знаннях з анатомії, фізіології, валеології, використовуючи методи валеодіагностики та моніторингу фізичного розвитку, вміти планувати професійну та навчально-виховну діяльність, спрямовану на забезпечення фізичного розвитку особистості;

- у процесі науково-педагогічних досліджень з метою забезпечення результативності професійної діяльності, аналізуючи специфіку феномену людини та її здоров'я з позицій системного підходу, вміти використовувати знання щодо функціонування організму людини на соматичному, психічному та духовному рівнях;

- використовуючи теоретичні знання про передумови та причини виникнення порушень здоров'я індивіда, вміти застосовувати сучасні валеологічні технології у практиці формування, збереження і зміцнення індивідуального здоров'я;

- базуючись на знаннях з анатомії та фізіології, вміти проводити попередню діагностику змін шкіри при гнійничкових, грибкових хворобах та надавати першу медичну допомогу дітям різного віку; здійснювати профілактику педикульозу, гельмінтозів;

- на основі анатомио-фізіологічних і вікових особливостей фізіологічних систем організму людини вміти оцінювати стан здоров'я за фізіологічними показниками (пульс, артеріальний тиск, дихання), проводити неінструментальну діагностику, в разі необхідності надавати першу медичну допомогу (ПМД), застосовувати холодіві та теплові процедури;

- проводити роз'яснювальну роботу з питань раціонального здорового харчування;

- на основі спеціальних знань, отриманих під час вивчення основ медичних знань, фізіології та педіатрії, з метою загартування осіб різного віку, вміти

доцільно використовувати у повсякденному житті природні оздоровчі фактори (сонце, повітря і воду);

– використовуючи чинну нормативно-правову законодавчу базу, вміти контролювати дотримання безпеки праці та ін. [3, с. 100].

Тому для формування здоров'язбережувального середовища навчального закладу, а також оздоровлення школярів необхідно залучати не лише батьків, психологів, медичний персонал і соціальних працівників, а і вчителів основ здоров'я та фізичного реабілітолога. Його діяльність принесе суттєвий внесок у формуванні культури здорового способу життя і створить найсприятливіші умови для формування здорової особистості.

Подальші дослідження передбачається провести у напрямку вивчення інших питань вдосконалення фахової підготовки майбутніх валеологів, фізичних реабілітологів та ерготерапевтів до професійної діяльності.

Література:

1. Ковальчук В. І. Створення сприятливого навчального середовища. Тренінги. / [за заг. ред. В. Ковальчука, упорядкування Л. Галіцина]. – К.: Шк. світ, 2011. – 128 с.

2. Кравець Н.П. Підготовка руки до письма // Дошкільне виховання. – 2003. – № 10. – С. 18– 19.

3. Лянной Ю. О. Шляхи співпраці фахівців галузі охорони здоров'я, валеології, фізичної культури і спорту у підготовці майбутніх фахівців з фізичної реабілітації // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: зб. наук. праць / за ред. С. С. Єрмакова. Харків: ХДАДМ, 2006. № 4. С. 99–102.

4. Матвієнко О. В. Педагогічна взаємодія суб'єктів навчально-виховного середовища школи як складова соціально-педагогічної системи // Topical issues of social pedagogy: collective monograph. – CARICOM, Barbados, 2017. – С. 100-122

5. Матвієнко О.В. Організаційно педагогічні умови формування ціннісного ставлення до здоров'я у дітей молодшого шкільного віку // Рідна школа. -2013. – №11. – С. 45-48.

6. Петько Л.В. Впровадження педагогічних ідей В.О.Сухомлинського у процес формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища для майбутніх дефектологів в умовах університету / Л.В. Петько // Ідеї гуманної педагогіки та сучасна система інклюзивного навчання : зб. матер. Всеукр. науково-метод. конференції, присвяченої 97-річчю від дня народження В.Сухомлинського, 29-30.09.2015 / уклад. О.Е.Жосан. – Кіровоград : Ексклюзив-систем, 2015. – С. 315–318.

7. Петько Л.В. Педагогічні та виховні ідеї В.О.Сухомлинського у формуванні професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в умовах університету / Л.В.Петько // Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – № 3. – С. 181-187.

8. Петько Л.В. У пошуках формули кохання студентами у процесі формування професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища в

умовах університету // Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки" (Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя) / за заг. ред. проф. Є.І.Коваленко. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2015. – № 4. – С. 178–185.

9. Петько Л. В. Туризм – справа захоплююча // Рад. школа. – 1990. – № 11. – С. 25–29.

10. Страшко С. В., Шеремет І. В. Про роль вчителя початкових класів в попередженні порушень зору в учнів // Теорія та методика управління освітою. – 2012. – № 9.

11. Тернопільська В.І. До питання виховання учнів молодшого шкільного віку // Молода наука України. Перспективи та пріоритети розвитку. – 2014. – С. 109-112.

12. Челнокова М. С. Сучасні підходи до вирішення конфліктів у навчально-виховному процесі // World Science: multidisciplinary scientific editions. – 2017. – Vol.3. – No.11(27). – PP. 52-57.

13. Шеремет І. В., Василенко К. С. Організація професійної підготовки майбутніх фахівців за напрямом 014 «Здоров'я людини» й 277 «Фізична терапія та ерготерапія» // World Science: Multidisciplinary scientific edition. – Warsaw: RS Global Sp. z O.O., 2017. – №11(27), Vol. 3. – PP. 57-61.

14. Шеремет І. В., Василенко К. С. Професійна підготовка майбутніх вчителів до збереження здоров'я школярів засобами освіти і виховання // Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук, праць; Тематичний випуск "Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору" Кн. 3. – Київ: Гнозис, 2017. – Вип. 21, Том I (75). – С. 485-496.

15. Шеремет І. В., Василенко К. С., Фадеев В. О. Профілактика порушень зору у дітей молодшого шкільного віку // Матеріали Міжнародного симпозіуму «Освіта і здоров'я підростаючого покоління»: збірник наукових праць, 26-28 квітня 2016 р. – К., 2016. – Вип. 1. – С. 134-137.

16. Bilyk V. Formation of interdisciplinary connections in science training as a factor of the future psychologists' education system optimization at higher education institutions // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – № 4 (68), 2017. – С. 13-24.

17. Matviienko Olena. Theoretical bases of teacher's professional formation / Olena Matviienko // Economics, management, law: socio-economical aspects of development: Collection of scientific articles. Volum 2. Psychology. Pedagogy and Education. – Edizioni Magi – Roma, Italy. – 2016. – P. 237–239.